

25.8.2022

**KULJETUSPOLAR OY
MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMA**

**Taivalkoski, Salmisenkangas
Tila Taivalkosken Valtionmaa 832-839-10-1**

n.1:200 000



1. HANKETIEDOT

Kuljetuspolar Oy hakee lupaa hiekan ja soran ottamiseen tilalta Taivalkosken Valtionmaa 832-839-10-1 Taivalkosken Salmisenkankaalla. Kohteen sijainti on esitetty kansilehdellä sekä sijaintikartalla 9105.1. Tilan omistaa Metsähallitus, jonka suostumus maa-ainesten ottamiseen on hakemuksen liitteenä. Nykyinen maa-aineslupa on myönnetty Morenia Oy:lle 24.9.2012 ja päättyy 30.9.2022. Lupa on siirtynyt ensin MH-Kivi Oy:lle ja 22.1.2015 Kuljetuspolar Oy:lle, siirtopäätös liitteenä.

Nyt haetaan uutta maa-aines- ja ympäristölupaa nykyisen oton laajentamiselle pääosin luiskaamalla sekä kiviaineksen murskaamiselle. Ottoa suorittaa pääasiassa OSAO, joka on käyttänyt ja tulee jatkossakin käyttämään aluetta maarakennusalan opetustoimintaan. Tämän sekä lähialueen maanrakentamisen kannalta oton jatkuminen on erityisen tärkeää. Hakijalle kohteen tärkeyttä korostaa lähialueella toisen heidän pitkäaikaisen maa-ainesten ottoalueen uusien lupien evääminen pohjaveden ottoon vedoten.

2. ALUEEN NYKYTILA

Nykyinen lupa on myönnetty 1,46 ha alueelle ja ottomäärälle 77 000 m³, josta on otettu pääosa. Soraa ja hiekkaa on otettu noin 1,3 ha alueelta. Uutta lupaa haetaan 3,55 ha alueelle, joka sisältää nykyisen maa-ainesluvan mukaisen alueen. Haettava ottomäärä on 150 000 m³. Laajennusalueen otosta noin 1,7 ha on luiskausta, koska vaadittava luiskaltevuus 1:3 vaatii itä- ja eteläpuolen korkeiden seinämien vuoksi paljon pinta-alaa. Ottoalue on rajattu näillä puolilla siten, että luiskaus voidaan toteuttaa ilman täyttöjä. Laajennusalueen eteläpuoli on vanhaa, osittain metsittynyttä ottoaluetta, itäpuolen laajennusalue on avohakattua aluetta. Kulku alueelle tapahtuu luoteispuolelta vanhan monttialueen kautta. Tätä noin 1,3 ha aluetta käytetään tukitoiminta-alueena.

Ottotasoa on ollut aiemmin +136,0(N60). Otto on ulottunut tasolle +236,0 - +239,0(N60). Nykyisen montun reunat ovat luiskaamatta. Pohjoisreunassa ottoalue on rajattu ja rajataan jyrkässä rinteessä haettavalle ottotasolle, joten luiskausta ei jää. Uutta lupaa haetaan korkeusjärjestelmässä (N2000) ottotasolle +236,0(N2000), joka eroaa aiemmasta hieman yli 30 cm.

Alueen korkeustasot on mitattu GPS-laitteistolla Geopudas Oy:n toimesta 14.7.2022. Pohjavesipinnaksi on nykyisessä luvassa oletettu viereisen lammen pinnan taso, +226,0(N60), jolloin suojakerrosta pohjaveteen olisi noin 10 metriä. Alueen pohjoisreunassa on ollut pohjavesiputki, mutta se ulottuu vain noin kuusi metriä maanpinnan alapuolelle ja on kuiva. Alueelle asennettiin hakijan toimesta pohjaveden havaintoputki 27.7.2022. Asennuksen jälkeen pohjavesipinta oli tasolla +224,50(N2000), uusintamittauksessa 17.8.2022 tasolla +224,40(N2000). Suojakerrosta pohjaveteen on siis noin 11,5 metriä.

3. LUONNONOLOSUHTEET JA MAANKÄYTTÖ

Ottoalue sijoittuu pitkälle harjujaksolle, jonka ydinosa on soraista ainesta, reuna-alueet ovat hiekkaisempia. Suunniteltu otto kohdistuu hiekkaan ja soraan.

Alue sijaitsee vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen 11832017 Salmisenkangas pohjaveden muodostumisalueella. Pohjavesialueen ja muodostumisalueen rajat näkyvät sijaintikar-

talla 9105.1. Pohjaveden ja viereisen lammen vesipinnat on esitetty edellä. Lampi on orsive-silampi, mitä kuvastaa myös sen ympärillä oleva suoalue.

Haettavan ottoalueen lounaispuolinen, tukitoiminta-alueena käytettävä alue sekä eteläpuoli-nen laajennusalue ovat vanhoja ottoalueita. Itä- / kaakkoispuolella on n. 4,5 ha avohakkuu-alue, jolle tuleva luiskaus sijoittuu. Ottoalue laajenee tähän suuntaan vain noin 20 metriä ny-kyisestä ottorajasta. Muu ympäröivä alue on metsätalouskäytössä. Lähin asutus sijaitsee noin 1,5 kilometrin etäisyydellä etelään.

Alue on Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa (karttaote liitteenä) merkitty pohja-vesialueeksi. Alueella ei ole muuta kaavoitusta. Länsipuolisen maantien takana, noin 380 metrin etäisyydellä alkaa valtakunnalliseen harjajensuojeluohjelmaan kuuluva alue. Lähin suoje-lualue on n. 5,1 km päässä sijaitseva SACFI1105413 Kylmäluoma. Kulttuuriperintökohde Mustalinnunlampi 10016519 sijaitsee n. 400 haettavan ottoalueen länsipuolella, lähin terva-hauta noin 350 m eteläpuolella.

Lähin vesistö on pohjoispuolella, n. 35 metrin päässä oleva, pieni, lähes soistunut Iisakinrim-mit. Soidinpuro sijaitsee noin 340 metriä ottoalueen kaakkoispuolella.

4. SUUNNITELLUT OTTAMISTOIMENPITEET

Suunnitellun ottoalueen koko on noin 3,55 ha piirroksen 9105.2 mukaisesti. Kaakkoispuolista, noin 1,3 ha aluetta käytetään tukitoiminta-alueena. Alueelta otetaan soraa ja hiekkaa noin 150 000 m³. Etelä- ja itäosassa laajennus on lähinnä luiskaamista, pohjoisosa rajautuu nykyi-sen ottoalueen tavoin jyrkkään rinteeseen ottotasolle. Länsi- / kaakkoisosa on pääosin vanhaa ottoaluetta, jolla otto on ulottunut lähelle haettavaa ottotasoa. Pohjaveteen jätetään vähintään nykyisen maa-aineslupan mukainen 7 metrin suojakerros. Käytännössä suojakerrosta jää n. 11,5 metriä.

Luiskaukset toteutetaan kaltevuudella 1:3 siten, että alue mukautuu hyvin ympäröivään maas-toon piirrosten 9105.3 ja .4 mukaisesti.

Soraisen aineksen murskausta suoritetaan siirrettävällä kalustolla vaihtelevasti aineksen ky-synnän mukaan tai vuosittain opetustarkoituksessa. Murskaukselle haetaan ympäristölupaa yhteislupahakemuksena tämän maa-aineslupahakemuksen kanssa. Murskauslupaa haetaan määrälle 40 000 tonnia, joka on n. 20 000 m³, eli n. 15 % haettavasta ottomäärästä. Lasken-nallisesti tämä vastaa yhteensä 1-2 kuukauden murskausta koko 10 vuodeksi haettavalla toi-minta-ajalla, eli alle viikon vuodessa. Loput hiekat ja sorat jalostetaan tuotteiksi lähinnä seu-lomalla.

Murskauslaitoksen ohjeellinen paikka on esitetty asemapiirroksessa 9105.2. Murskauslaitok-sella on omat, kaksoisvaipalliset polttoainesäiliöt, jotka ovat alueella vain murskausjaksojen aikana. Muuta toimintaa varten alueella ei säilytetä polttoaineita. Työkoneiden tankkaukset suoritetaan tukitoiminta-alueelle muovitettavalla tankkausalueella, ohjeellinen paikka asema-piirroksessa.

Laajennusalueelta sen reunoille kuorittavien pintamaiden määrä on vähäinen, koska eteläosa on vanhaa monttualuetta ja itäosan mäntykankaallakin humuspitoinen kerros on ohut. Nykyi-sen luvan lupaehtojen mukaisesti niitä ei käytetä alueen täyttöihin tai luiskiin, vaan ottoalueen pohjan kasvukerrokseen.

Pohjavesipintaa seurataan alueelle asennetusta havaintoputkesta vuosittain siten, että kevät- ja syysmaksimit tulevat huomioitua.

5. TURVALLISUUS JA LIIKENNEJÄRJESTELYT

Jyrkimmät montun reunat suojataan maavalleilla ja/tai poroaidalla, ettei sivullisille aiheudu vaaratilanteita. Työturvallisuudesta huolehditaan kohteessa toimivien urakoitsijoiden työturvallisuusjärjestelmien mukaisesti. Toiminta tapahtuu pääosin OSAO:n koulutustoimintana, jonka tärkeänä osana ovat myös työturvallisuusasiat.

Maa-aineskuljetukset suoritetaan nykyistä, monttialueelle länsipuolisen tukitoiminta-alueen kautta kulkevaa tieuraa pitkin. Tulotiellä on lukittava puomi sekä puomin kiertämisen autoilla estäviä lohkareita.

6. TOIMET YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN VÄHENTÄMISEKSI

Otto on suhteellisen vähäistä, ei näy asutukselle, eikä lisää liikennemääriä merkittävästi, joten toiminnalla ei ole merkittävää haitallista vaikutusta asutukselle. Ottotoiminnan seurauksena laajennusalueelta poistuu kasvillisuus ja pieneliöstö. Koska laajennusalue on tavanomaista, avohakattua kangasmaastoa ja vanhaa ottoaluetta, ei näiden poistumisesta ole merkittävää haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai alueen biologisille olosuhteille, etenkin kun lopputilanteessa alue palautetaan metsätaloudeksi.

Ottoalue sijoittuu lähimmillään noin 35 metrin päähän koillispuolisesta, soistumassa olevasta lammesta Iisakinrimmit. Aiempi otto on jo ulottunut tälle etäisyydelle. Koska lammen vesipinta on noin 10 metriä alempana kuin ottotaso, ja rinne on jyrkkä, eikä lammen rantavyöhykkeeltä näe ottoalueelle, ei lammelta katsottuna aiheudu maisemallista haittaa. Ottoalueen soraiselle pohjalle ei tapahdu lammikoitumista, joten pintavaluntaa ei tapahdu ottoalueelta rantavyöhykkeelle. Toiminta ei myöskään vaikuta alueen pohjaveden, eikä näin myöskään lammen vesitasapainoon. Pölyämistä rantavyöhykkeelle estetään murskauksen yhteydessä kastelemalla, mikäli se katsotaan lupaehdoissa tarpeelliseksi, esim. kun tuulen suunta on ottoalueelta lammelle päin. Murskausta tapahtuu vain noin 1-2 viikkoa vuodessa. Ottotoimintaa on suoritettu alueella jo edelliset 10 vuotta, eikä vuosittainen toimintamäärä muutu oleellisesti, joten toiminnan vaikutukset rantaluonnolle eivät muutu. Laji.fi-sivuston mukaan lammen lähistöltä ei ole tavattu suojeltavia lajeja.

Toiminnalla ei ole haitallista vaikutusta alueen pohjavesitasapainoon. Pohjaveteen jää noin 11,5 metrin suojakerros.

Öljy- ja polttoainevuodot torjuen ei toiminnalla vaaranneta pohjaveden laatua. Tankkausalue muovitetaan, tarvittaessa myös työkoneiden säilytysalue. Murskauslaitoksen aggregaatti ja polttoainesäiliö suojataan vastaavasti, elleivät ne sijaitse toimijasta riippuen esim. kontissa.

Toiminnassa ei synny jätteitä. Urakoitsijat toimittavat talousjätteet ja koneiden jäteöljyt niille kuuluviin sijoituspaikkoihin. Pölyämistä voidaan tarvittaessa vähentää kastelemalla. Lähimpään asutukseen on etäisyyttä noin 1,5 kilometriä, joten toiminnasta ei aiheudu häiritsevää melua tai tärinää.

Ottotoiminta tai sen kuljetusreitit eivät sijoitu harjajensuojelualueelle tai luonnonsuojelualueiden läheisyyteen, joten toiminnalla ei ole niihin vaikutusta. Toiminta-alue ei näy asutuksel-

le, yleisille teille eikä puuston vuoksi myöskään läheiselle harjajensuojelualueelle, ja on aiemman toiminnan jatkamista ja maisemointia lähinnä luiskaamalla, maisemallisiakaan haittoja ei synny.

7. MAISEMOINTI JA ALUEEN JÄLKIKÄYTTÖ

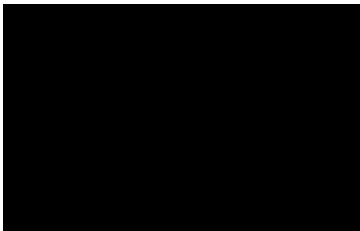
Alueelta poistetaan pintamaita vaiheittain tarpeen mukaan. Maisemoinnissa pintamaat käytetään ottoalueen pohjan kasvukerrokseen. Luiskaukset muotoillaan noin kaltevuuteen 1:3.

Jälkikäyttönä tulee olemaan metsätalous. Maisemointia ja metsitystä suoritetaan oton edetessä vaiheittain sitä mukaa, kun se toimintojen kannalta on mahdollista. Maisemointi ja jälkihoitotyöt suoritetaan ympäristöministeriön ohjeistuksen (Ympäristöhallinnon julkaisun 2020:24; Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestävään käyttöön) mukaisesti.

Otto suoritetaan materiaalin kysynnän puitteissa siten, että maisemointi voidaan suorittaa mahdollisimman pian. Tällä tavoin alueen hyödyntäminen metsätaloudellisesti on mahdollisimman tehokasta.

Oulu 25.8.2022

GEOPUDAS OY



PIIRUSTUKSET JA LIITTEET

Yleiskartta n.1:200 000 sivulla 1

Sijaintikartta 9105.1; Geopudas Oy n.1: 125 000 / 1:7500

Suunnitelmapartta / asemapiirros 9105.2, ilmakekuva 9105.2B ja

jälkitilannekartta 9105.4; Geopudas Oy 1:1500,

Poikkileikkaukset 9105.3; Geopudas Oy 1:1000 / 1:2000

Maanomistajatiedot 1 s.

Pohjaveden havaintoputken putkikortti

Sopimus maa-ainesten ottamiseen, 1 s.

Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan karttaote

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma